

---

---

## La passejada pels brodats de seda

INSPIRACIONS XINESES, AMB UNA CONFIDÈNCIA INTRODUCTÒRIA

V EUS ací el bell temps amb el seu gran cabal de claror de dia, amb la seva irrupció d'un daler còsmic que sembla joiós, amb les seves mil avinenteses d'enlluernament, d'exaltació, d'esperances i credulitats refetes. Per als més ensotats en el costum, per als més dòcilment engavanyats de deures, hi ha en aquestes hores, si més no, temptacions rudimentàries de retrobament del que som en un canvi del que semblem. I alguna mena de migració, de joc d'amagatalls i corredisses, de parençosa aventura (el traçat de les quals, ai las, no sol pas ésser parabòlic, sinó circular) tal vegada formi part d'algun íntim ritu de la naturalesa, infinitament més seriós que no en siguin el major nombre de les serietats manufacturades en els espectacles socials.

Migració i joc gustosos, i relativament inofensius, he trobat, per bell atzar, en aquesta primavera de 1932. El Mestre Josep Valls, que veig amb regularitat en les tendres vores turmentades de la Màniga, havia llegit *L'Aire Daurat*, del meu amic Marià Manent, i hi havia fet tria d'uns quants poemes xinesos de l'aplec per musicar-los (deia de primer) per a cant, violoncel i flauta; després admeté quatre o cinc instruments, però no pas plegats: tot el que li calia per a un estil de dibuix, amb ratlles, tanmateix, precises. Però encara li convindrien, em va dir, d'altres poemes. Content de fer-li plaer, vaig resseguir algunes antologies angleses i franceses de poesia celeste. Començant de fer provatures en vers nostrat, em va passar, de mica en mica, com a una dama que un dia de bon lleure ix a botigues amb la idea de no comprar sinó una cosa. Jo també he acabat, ultrapassant el meu propòsit inicial, per voler agavellar una sèrie de gangues. I em trobo encara sota l'atracció de molt que no he hagut; i el desfici de continuar es precipita, imperiós, damunt de les meves hores escadusseres.

*Celle que j'aime à present est en Chine...*

Aqueixa musa, o el poc que en veig, a través de qui-sap-los vels

i infidelitats successives en diferents idiomes, és la meva amor, i el meu viatge, i, en certa manera, els meus mots creuats. Els poemes catalans que en resulten ací, com dirà qualsevol crític honorable, no seran ben bé de ningú. Alguns han passat del xinès al llatí, del llatí a una o dues llengües més abans de deixar-se caure a les meves mans. Jo, enviciat com hi estic, fora capaç de naturalitzar-ne del guaraní. I tot i que no hagi sabut renunciar al meu entreteniment, les esperances d'haver conservat alguna essència originària són de les més vagues, sobretot parant esment que la gràcia fonedissa, la tenuïtat, la suggestió a penes recolzada, l'àgil condensació elusiva són trets reconeguts de la poesia xinesa. Hauria estat més cast de només admirar. Perquè la qualitat d'ella és semblantíssima a aquella que el noi negre trobava en el noi blanc. L'escena va passar en un jardí públic: el noi blanc jugava tot sol, i el seu pare, compadit del de raça africana, li demanà, encoratjadorament, per què no s'atansava a jugar amb el seu fill.—Ja se m'havia acudit,—va respondre el noi negre,—però el vostre noi em sembla d'una color massa poc soferta.

Podria adduir-vos, com una mena de justificació del meu usar desaprensiu, el parer de la poetessa nordamericana Amy Lowell, que sosté (*Fir-Flower Tablets*, Londres 1922) que l'estudi del xinès és tan ardu que omple tota la vida, i igualment el de la poesia. Però el meu joc, com abans apuntava, no ha estat sinó de filtrar-me a través d'una influència. De passejar-me per la meva cambra —tanmateix la meva cambra—tot fent veure que em passejava pel jardí brodat d'un gran xal de seda. O bé, si voleu, de veure'm al mirall d'incògnit. I he triat aquest joc, en el fons, perquè no m'interessaria gens, personalment, de jugar a un joc oposat, ben modern: de cercar, amb corrosius que em llevessin tot el que tinc de comú o de compartit, fins al substrat del jo: obac, inarticulat, obtús.

Val a dir que he jugat el meu joc amb la més gran honestat consentida per la poquesa de les meves facultats. El meu principi guiador ha estat de mostrar-me ben dòcil, i de no aparèixer sinó per traïdoria INVOLUNTÀRIA. Però jo sé que sempre em distrec una mica quan jugo. (I de vegades, els que no som cap gran creador, d'això ens hem de refiar). Però anem ja al clar de lluna sobre els bambús, i a les festes de llinternes. Penseu que no sóc jo qui parla, però si us desplaürà, no us miréssiu gens a donar-me'n la culpa. El desavinent, sóc jo.

## PENSAMENTS D'AMOR

DE LI Y-NGANN

**A**GONITZAVA la flaire fina  
dels roigs nenúfars. Amb dolç trepig  
el vent d'autumne lliscava en mig  
de perles jade de la cortina.  
A flama d'atxa, d'auri serrell,  
de les orquídees en el vaixell,  
qui des dels núvols feia venir  
aquells missatges d'amor per mi?  
Érem quan torna la companyia  
d'errívols cignes a l'horitzó;  
i per la banda que mor el dia  
la lluna omplia  
mon pavelló.

Les flors, de mena voleiadora,  
fugen, no es cerquen, no cap enyora.  
L'aigua escampada, per sa virtut,  
llisca a trobar-se, i a mar acut.  
En dues ànimes de dring igual,  
l'un pensa en l'altre: bé hi correria.  
Ah, però el vostre i el meu vial  
la sort destria;  
ara ja só  
massa ensenyada per la tristor.

És l'amor meva d'aquell llinatge  
que mai no minva, que mai no mor.  
Sota mes celles feia l'estatge:  
ara ja sento que em prem el cor.

## RESIGNACIÓ EN LA VELLESA

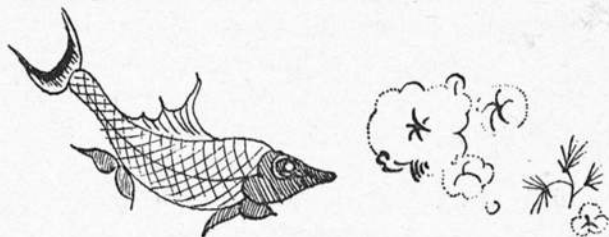
DE PO XU-I

No penseu en el que era i s'esvaí:  
 bé hauríeu d'enyorar, de penedir;  
 ni en l'esdevenidor que no s'albira:  
 qui pensa en tal abís, sense sotrac?

De dia, com un sac,  
 val més seure en cadira;  
 val més jeure, de nit,  
 com una pedra al llit.

Obriu la boca, si menjar convé;  
 tanqueu els ulls quan és la son qui ve.

PERTENEDOR A LA DIVISIÓ  
 DEL  
 ATENEU BARCELONÍ



## NIT DE PRIMAVERA

DE WANG TSIE-FU

S'ESGOTA el perfum en la copa d'or,  
 so de la clepsidra no arriba al poeta.  
 És tallant, tallant la brisa subtil,  
 tota amatent la frescoreta.

L'hàlit amorós de la primavera  
 torba els homes: fan per dormir, debades.  
 La lluna s'emmena l'ombra de les flors  
 fins al cim de les balustrades.

## LA CANÇÓ DE LO-FEU

ANÒNIMA

**E**L sol, d'aquella cinta fina  
de l'horitzó sortint,  
tot just despunta, ja illumina  
el pavelló dels Thsin.

Hi ha a casa els Thsin la galant noia  
Lo-Feu li van posar;  
no té tresors, però la joia  
sos ulls sobredaurà

Pels cucs de seda s'adalera,  
i tot just ara, diu,  
per collir fulles de morera  
se'n va al passeig soliu.

Pendrà panera que agençava,  
considerant el cas,  
amb un trenat de seda blava  
i branques de lilàs.

Lo-Feu es cofa; s'aconsella  
amb l'estanyol serè;  
durà una perla a cada orella  
com una lluna al ple.

Del ventijol a l'amoreta  
ix amb daurat brial;  
el seu vestit és violeta  
i de crespó reial.

Recós dels dies que fugiren  
grata sa barba el vell;  
la jovenalla miren, miren  
i es lleven el capell.



Els dalladors deixen la dalla,  
l'aixada els aixaders;  
la gelosia, la baralla  
se'n van camp a través.

Ve del migjorn, per carretera,  
senyor de mil vassalls;  
quan veu Lo-Feu a la vorera  
atura els cinc cavalls.

Diu al servent:—Parla-li; vola.  
Demana nom i edat.—  
Lo-Feu, respon la camperola,  
li diu el veïnat.

És una Thsin de bona mena.  
Pels anys, siguem discrets.  
No ateny encara la vintena,  
però té els quinze fets.

Regraciava la puella  
el noble oficiós.  
—Pugeu, si us plau, en carretella;  
passejarem tots dos.

Lo-Feu abaixa la mirada:  
—Bé em par que esteu errat;  
muller teniu assaonada...  
jo, bell enamorat.

## COMPANYS

DE LI PO

**E**RA a jóc cada ocell: las, el son no li triga.  
L'últim núvol se'n va, flux de tedi. Però  
no podrem mai sentir l'un de l'altre fadiga,  
en rodona asseguts, les muntanyes i jo.

## LA VIDA I EL VI

DE LI PO

SÉ que és un somni la vida entera.  
 Renou, cabòries, fugiu d'ací.  
 Embriagar-se: la gran carrera.  
 Jeure tot dia sota l'ombrí.

Quan em desperto miro la prada.  
 Les flors estogen un cant novell.  
 Dic:—És la posta? serà l'albada?  
 —És primavera,—xiula l'ocell.

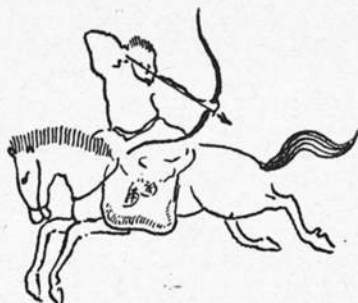
Corprèn aqueixa bellesa. Falta  
 només la lluna, de cor manyac;  
 la cantaria fins que fos alta...  
 I bec, i encara rodo embriac.

## FLOR DE SÀLZER

DE YUAN MEI

—FLOR de sàlzer, jo us diria  
 borrallons,  
 on feu via,  
 escampades legions?

—Quin serà nostre vial?  
 No el sabem i tant se val.  
 Sols la llei hem de seguir  
 de la ratxa que ens captiva:  
 la vida en el remolí  
 i la mort a la deriva.



## EL BRAU

DE LI PO

**E**L brau jo canto de més coratge que l'enemiga gent fa esglaiar.  
 manyoc d'estopa, d'una borsada, son elm de ferro bé lligarà;  
 però son sabre que tot fulgura és la neu pura que no es sollà.

D'argent brodada la seva sella posa al més ràpid dels blancs corsers;  
 estel us sembla quan hi cavalca que del celeste lloc s'abissés;  
 pega estrebada, treu flamarada, mor son contrari i ell ja no hi és.

Sing Ling a l'ombra d'hostal pacífic el veu quan vaga de dar trontolls;  
 si de la cinta s'afluixa el sabre mai no l'aparta de sos genolls;  
 aquells que hi gosin de fer beguda, beguin i callin si no són folls.

Més que la Serra Sagrada pesa paraula seva signada amb vi;  
 quan ses orelles del vi s'abranden i els ulls comencen de resplendir  
 par, si cap iris el cel ponteja, que pugui tòrce'l i migpartir.

Son nom, a penes dit en murmuri, com tro feréstec gela la sang;  
 mil anys la flaire de sa llegenda viurà en les gèneres que es tornen fang;  
 en planys acota i esgarrifances tota la raça de Ta-Liang.

Príncep dels savis que t'atalentes, Yang Su, de docte coneixement,  
 tu que et mustigues i t'arrupeixes del llum devora, cuc macilent,  
 cau de les lletres l'anomenada davant la glòria del campament,



## LA CABANA

DE WANG TSIE-FU

**M**A cabana a netejar  
em passaria la vida;  
és polida, tan polida  
que cap molsa no s'hi fa.

En terres abans perdudes,  
tots aquests arbres en flor  
que un dia plantava jo,  
ara em marquen avingudes.

Oh el meu camp, maragda clara!  
un riu li va pel costat.  
I si el camp és prou gemat,  
el riu hi xarbota encara.

Dues comes fan porxada  
ans no arribis a ma estada:  
par que senyin el camí  
de tant com verdegem fi.

## UNA PARAULA DEL VENT

D'UNA BALADA XINESA DEL SEGLE IV

**D'**ELL mon cor és cada dia consirós:  
somiant, el veig de nits,  
mal que facin cent muntanyes sentinella entre tots dos  
i ens separi la rancúnia de cent rius entenebrits.  
Una lluna, la mateixa, ens contempla benvolent;  
un sol vent  
lliure, lliure fins que mor,  
cent muntanyes afrontant ardidament  
diu el mot que m'estremeix, i dins mon cor  
d'on llevà la pols, brunzent,  
mostra els lliris adormits  
que sols viuen esperant d'ésser collits.

## EL GRONXADOR

DE RUÈ-RONG

PENGEN del marc del gronxador  
tot virolat i tot cridaire  
cordes que són de la color  
d'un fastuós bernat-pescaire.

En la dolçor primaveral  
tot just feixuga a les parpelles,  
davant del frèvol pavelló  
juga l'esbart de les més belles.

Faldilles clares que tantost  
s'arrossegaven per la prada,  
ara voleien, van amunt,  
com torterols d'una nevada.

Cada donzella, quan escau,  
se'n puja al cel d'una embranzida;  
i dels rosats albercoquers  
plou, s'amuntega la florida.

Les cordes lleus de mil colors  
van de biaix, bell punt s'arrenca,  
i dels pollancre cap amunt,  
entre la boira verdosenca.

I a un reconet aquietat  
fan llur tornada les donzelles  
on dret espera llur servei,  
endevinant què volen elles.

Ah, no serien immortals  
que, perquè el mon florí tot d'una,  
per la follia d'un moment  
deixen llurs cambres de la Lluna?

PER MUNTANYA,  
AMB UNA BALLARINA DE QUINZE ANYS

(QUAN EL POETA EN TENIA 05)

DE PO XU-I

**D**UES tannares, no encara trenades en una,  
car de trenta anys no assolíreu sinó la meitat!  
Vós, una dama, floquet de setins i de sedes,  
ara sereu ma companya pel riu i el serrat?

Prop la neixor de fontanes de la primavera  
clapotegem, esbandim nostre joc matiner;  
ens enfilem i juguem en tot arbre enciser.—

Ella s'arborà, dant pressa al volei de les mànigues  
o baixa el front malaurat quan son cant ralenti.  
No canteu més la Cançó de les Branques dels Sàlzers!  
No hi ha a la vora cap cor que us vagués de fendir.

ENAMORAMENT

DE LI TAI PE

**P**EL Palau de les Aigües  
va el vent murmuriós; dels lliris d'aigua  
corre pels pètals una esgarripança.

Es reclina indolent el rei de Lu  
en la terrassa de Ku-Su;  
la frèvola Sy-Xe té al seu davant  
ballant;  
fa el ritme savis, i divins la gràcia,  
sos moviments lleugers.

I riu ella després,  
en son decandiment arboradora,  
i decanta son flanc  
envers el llit reial de jade blanc,  
i mira el límit on s'encén l'aurora.

## UN VENT AMOROSIT

DE FU HSUAN

UN vent amorosit  
 l'encalmament ventalla de la nit;  
 la torre fina gronxolar-se veu  
 la lluna resplendent damunt sa testa.  
 Xiuxiueja una veu  
 però ningú, quan crido, no contesta.  
 Un'ombra es mou potser:  
 però bé faig senyals, ningú no ve.  
 El meu plat de lleties  
 em porta el coc; hi ha vi  
 però el tassó no em vagarà d'omplir.  
 Viure en contentament de la poquesa:  
 el seny, de la fortuna, què més vol?  
 L'honor i la riquesa  
 són cambres del dol;  
 i l'or i pedreria  
 que el nom recerca i amb delit heuria  
 jo per herbotes tinc i borriçsol.



## HAVENT PUJAT A UNA TERRASSA

DE PO XU-I

PUJANT al cim, com s'encongeix—tot el que l'home ha agavellat.  
 Vana és la carn, vista de lluny,—vana és la carn i el que desitja.  
 Em giro, baixo ben cuitós;—sóc a la cort, sóc al mercat,  
 sol gra d'arròs estimbadís—al capdavall de la gran sitja.

## CANÇÓ DE LA FESTITXOLA

DE LI PO

**L**A lluna, jo i la meva ombra  
són dins el verger tot en flor:  
fem a mon vi companyia  
tots tres: la lluna, l'ombra i jo.

I jo que canto i que ballo  
i só tot joiós de sentir  
que ni la lluna ni l'ombra  
no poden tastar del meu vi.

Amb l'ombra ballo que ballo,  
amb quina adiença més gran;  
quan canto, muda, la lluna  
fa tot de saluts al meu cant.

I no ens glaça les rialles  
la pena de cap comiat:  
la lluna ve fins a casa  
i encara duc l'ombra al costat.

## CLAR DE LLUNA

DE LI-OEY

**L**A lluna al ple s'alça de l'aigua, i  
d'argent, la mar, es torna una safata.  
Ara els amics beuen tassons de vi  
dins de la barca  
i sotgen cada nuvolet tan fi  
que es gronxola damunt de la muntanya...

—Mullers,—uns diuen,—de l'Emperador  
totes de blanc vestides.  
Els altres diuen:—No:  
és un esbart de cignes.



## LA CACATUA ROSA

DE PO XU-I

**P**RESENT d'Annam, em vingué,  
a parla d'home avesada,  
la cacatua rosada  
com la flor del presseguer.  
Ànima eloqüent i sàvia,  
de tal conegué els destins.  
Prengueren massissa gàbia  
i la'n tancaren a dins.

## ENTOTSOLAMENT

DE SIUE-YENN

**E**N un indret sense persona nada  
viure beat i sense cap neguit:  
un terradet bastir-se  
per copsar la puresa de la nit,  
veure la pluja que amb serrells amaga  
dels núvols l'urpa furient  
mentre el cos lleu de l'oreneta  
va disparat pel vent,  
i sotjar la mainada ressonant,  
batent-se a cops de peres i castanyes  
enllà de la gent gran...  
I sobretot que cap amic no es migri  
per saber si só mort o viu;  
i quan una passada  
de melangia rebi  
fer-me portar vi tebi  
de vora del caliu...

Ai las! I ara tot just  
d'una visita nova sona el tust!



## LA PLUJOLA

DE TU FU

**Q**UE és bona la plujola! Arriba consueta  
a pler, tantost la primavera brum,  
per ajudar la llevoreta  
que es frisa per la llum.  
Ella i un'aura amant viatgen fonedisses  
en nits de greu repòs;  
els solcs n'heuen les llàgrimes felices,  
i, tot seguit, verdeja tot el tros.

Anit passada, núvol i núvol ofegaire  
el caminal de casa havien fet ombriu;  
les torxes de les barques, en el riu,  
meteors furients, batién l'aire.  
Avui la terra lleva colors de tota llei;  
i papellones delicades  
van per gespes lluentes, emperlades,  
en el jardí del Rei.